

Aftale om kommunernes økonomi for 2014

---

13. juni 2013

1. Indledning

Regeringen og KL indgik i februar 2013 som led i Vækstplan DK en forståelse om rammerne for kommunernes økonomi i 2014, der indebærer en prioritering af højere kommunale investeringer i 2014 mod tilsvarende lavere serviceudgifter. Aftalen om kommunernes økonomi for 2014 ligger inden for rammerne af denne forståelse.

Med Vækstplan DK har regeringen indgået aftale om fastsættelsen af fireårige udgiftslofter for stat, kommuner og regioner i perioden 2014-17, der vil udgøre rammerne for samarbejdet mellem staten og kommunerne i de kommende år. Lofterne er fastsat under hensyntagen til efterlevelse af Stabilitets- og Vækstpagten.

Kommunerne har i de senere år tilpasset deres udgifter og påtaget sig et stort ansvar i forhold til den nødvendige konsolidering af den offentlige økonomi. Budgetter og regnskaber er således holdt inden for de aftalte rammer, hvilket afspejler et markant styrket fokus på budgetoverholdelse i kommunerne.

Med aftalen om kommunernes økonomi for 2014 er regeringen og KL enige om at prioritere den kommunale sundhedsindsats og sætte fokus på vækst og beskæftigelse samt kommunernes implementering af folkeskolereformen og reformerne på beskæftigelsesområdet. Aftalen omfatter endvidere initiativer, der skal understøtte den igangværende nytænkning og modernisering af den kommunale opgaveløsning.

2. Vækst og beskæftigelse

Regeringen og KL er enige om, at kommunerne spiller en væsentlig rolle i forhold til at holde hånden under økonomien og beskæftigelsen, og at det kommunalpolitiske fokus på beskæftigelsesindsatsen har betydning for den enkelte kommunes økonomi. Kommunernes fokus er endvidere afgørende for at realisere de vedtagne reformer af førtidspension og fleksjob samt kontanthjælp. I den forbindelse løfter kommunerne en stor opgave i de kommunale jobcentre, ligesom kommunerne i disse år prioriterer kommunale investeringer højt.

For at styrke erhvervslivets adgang til kvalificeret arbejdskraft er der enighed om behovet for et stærkt lokalpolitisk fokus på den virksomhedsrettede indsats i beskæftigessystemet. Det

vil også kunne bidrage til at skabe nye jobåbninger for ledige, jf. erfaringerne fra kampagnen "Luk op for nye jobmuligheder". Aftaleparterne noterer sig i den forbindelse, at KL har iværksat et politisk partnerskab om styringen af beskæftigelsesindsatsen, der skal medvirke til at styrke samarbejdet med virksomhederne.

Der skal endvidere være ordentlige arbejdsvilkår samt uddannelses- og praktikpladser til dem, der er under uddannelse. Regeringen og KL er på den baggrund enige om:

- Arbejdsklausuler skal søges udbredt til alle kommunale udbudskontrakter inden for bygge- og anlægsarbejde samt øvrige udbudskontrakter, hvor det er hensigtsmæssigt. Det vil styrke indsatsen mod social dumping og sikre arbejdsvilkår på overenskomstmæssige vilkår. Regeringen og KL er enige om at gøre status for udbredelsen af arbejdsklausuler som led i økonomiforhandlingerne for 2015.
- Kommunerne skal fremover overveje brugen af sociale klausuler/partnerskaber om uddannelses- og praktikaftaler i relevante udbud efter "følg eller forklar-princippet". Der udarbejdes vejledningsmateriale om, hvordan dette gøres som en integreret del af udbudsprocessen.

Regeringen og KL er enige om, at der er brug for at skabe de bedst mulige rammebetingelser for vækst og erhvervsudvikling gennem bl.a. effektiv virksomhedsrettet sagsbehandling, god infrastruktur mv. i kommunerne. Der igangsættes derfor et arbejde, som skal identificere best practice på tværs af kommunerne, og som skal afskaffe regler, der unødigt begrænser kommunernes muligheder på området. Arbejdet ser også på de forenklingsforslag, som Virksomhedsforum for enklere regler kommer med.

3. Kommunernes økonomi for 2014

I januar aftalte regeringen og KL at løfte kommunernes anlægsinvesteringer i 2013 med 2 mia. kr. ud fra en forventning om tilsvarende lavere serviceudgifter i 2013.

Rammen for de kommunale serviceudgifter i 2014 tager udgangspunkt i denne aftale. I 2014 kan kommunerne således videreføre det forventede niveau for serviceudgifterne i 2013. Det ligger i forlængelse af den forståelse om rammerne for kommunernes økonomi i 2014, som regeringen og KL indgik i februar, og er samtidig i overensstemmelse med udgiftsloftet for de kommunale serviceudgifter, jf. budgetloven.

Aftalen indebærer dermed, at kommunernes serviceudgifter i 2014 udgør 230,5 mia. kr. Hertil kommer yderligere reguleringer i medfør af DUT-princippet.

Regeringen og KL er enige om, at der for kommunerne under ét vil være balance i den kommunale økonomi i 2014 med nedenstående forudsætninger.

Tabel 1
Balance for kommunerne i 2014

Mio. kr., 2014-pl	Aftale
Serviceudgifter, netto	230.541
Aktivtetsbestemt medfinansiering	19.368
Overførsler	65.299
Udgifter til forsikrede ledige mv.	12.635
Bruttoanlæg (ekskl. ældreboliger)	18.071
Øvrige udgifter	830
Udgifter i alt	346.745
Skatteindtægter	-255.007
Bloktilskud mv.	-75.479
- Heraf betinget bloktilskud	-3.000
Beskæftigelsestilskud	-12.635
Øvrige indtægter	-7.424
Indtægter i alt	-350.545
Ekstraordinær finansiering	-3.800

Med henblik på at sikre balance mellem de samlede kommunale udgifter og indtægter for kommunerne under ét er der fastsat et balancetilskud i 2014. Balancetilskuddet løftes i 2014 ekstraordinært med 3 mia. kr. Hertil afsættes der en lånepulje på 500 mio. kr. med henblik på en styrkelse af likviditeten i vanskeligt stillede kommuner.

I 2014 er 3 mia. kr. af kommunernes bloktilskud betinget af kommunernes aftaleoverholdelse i budgetterne for 2014. Der er enighed om, at en eventuel regnskabssanktion vedrørende 2014 tager afsæt i det aftalte udgiftsniveau.

Udgangspunktet for fastsættelsen af bloktilskuddet til kommunerne i 2014 er en uændret kommunal skattefastsættelse i 2014 for kommunerne under ét.

Der er enighed om, at kommunernes investeringer i 2014 udgør 18,1 mia. kr. Regeringen og KL er enige om, at kommunerne foretager en gensidig koordinering af budgetterne med henblik på at sikre, at kommunernes budgetter er i overensstemmelse hermed.

Regeringen og KL er enige om at udmønte 2 mia. kr. fra kvalitetsfonden til kommunerne i 2014. Kvalitetsfondsmidlerne vil blive fordelt som en del af bloktilskuddet, og de hidtidige krav om kommunal medfinansiering samt deponering af uforbrugte midler ophæves.

Med udmøntningen fra kvalitetsfonden og frigivelsen af deponerede midler udgør investeringerne på kvalitetsfundsområderne i 2014 mindst 7,4 mia. kr.

Regeringen og KL vil i foråret 2015 gøre status for kommunernes anvendelse af kvalitetsfondsmidlerne i 2014.

Der afsættes en lånepulje på 650 mio. kr. til investeringer på kvalitetsfundsområderne samt en lånepulje på 200 mio. kr. til investeringer med dokumenteret effektiviseringspotentiale. Lånepuljen til kvalitetsfundsområderne målrettes primært kommuner i en økonomisk og likviditetsmæssig vanskelig situation.

Pulje til skattenedsættelser

Regeringen og KL er enige om, at nogle kommuner skal have mulighed for at forhøje skatten inden for en ramme på 250 mio. kr. Økonomi- og Indenrigsministeriet udmelder inden sommer de kriterier, som vil ligge til grund for fordelingen af rammen for skattestigninger. Herefter ansøger kommunerne økonomi- og indenrigsministeren om en andel af den aftalte ramme for skattestigninger.

For at skabe plads til disse skatteforhøjelser inden for et uændret beskatningsniveau for kommunerne under ét forudsættes det, at andre kommuner sætter skatten ned svarende til i alt 250 mio. kr. For 2014 etableres der en tilskudsordning til de kommuner, som for 2014 nedsætter skatten. Tilskuddet kan højst udgøre 75 pct. af provenutabet i 2014, 50 pct. i 2015 og 25 pct. i 2017. Hvis der gennemføres skattenedsættelser på over 250 mio. kr., nedsættes tilskuddet.

Regeringen tilkendegiver, at hvis der for 2014 sker en skatteforhøjelse for kommunerne under ét, vil der i medfør af gældende lov ske en modgående regulering af bloktilskuddet svarende til overskridelsen.

Kommuner, der på forhånd har fået en andel af rammen for skatteforhøjelser, og som vedtager en skatteforhøjelse i overensstemmelse hermed, vil blive friholdt for en eventuel individuel modregning som følge af en samlet skatteforhøjelse.

Øvrige økonomiske forudsætninger

Det er forudsat i aftalen, at kommunernes overførselsudgifter vil udgøre 65,3 mia. kr. i 2014, og at kommunernes udgifter til forsørgelse og aktivering af forsikrede ledige mv. vil udgøre 12,6 mia. kr. i 2014.

Regeringen og KL er enige om, at der foretages en midtvejsvurdering af skønnene for udgifterne til indkomstoverførsler i 2014. I tilfælde af væsentlige ændringer i udgiftsskønnene for indkomstoverførsler sammenholdt med de øvrige forudsætninger for aftalen kan der være behov for at neutralisere dette i den indgåede aftale.

De øvrige økonomiske forudsætninger for den kommunale økonomi i 2014 fremgår af boks 1.

Boks 1

Øvrige økonomiske forudsætninger

Bidrag til regionerne

Udgangspunktet for kommunernes grundbidrag på udviklingsområdet for 2013 var 124 kr. pr. indbygger. For 2014 vil pris- og lønregulering indebære, at udgangspunktet for bidragsfastsættelsen vil være et grundbidrag på 125 kr. på udviklingsområdet. Reguleringen er fastsat på basis af et skøn for den regionale pris- og lønudvikling fra 2013-2014 på 0,9 pct. inkl. medicin.

Den kommunale balance i 2014 tager højde for, at der er sammenhæng mellem kommunernes forventede medfinansiering på sundhedsområdet og det aftalte udgiftsniveau for regionerne. Kommunernes aktivitetsbestemte medfinansiering af regionernes sundhedsvæsen er i 2014 forudsat til 19.368 mio. kr.

Skatter

Det er ved fastsættelsen af det statsgaranterede udskrivningsgrundlag i kommunerne lagt til grund, at fremskrivningsprocenten for udskrivningsgrundlaget fra det korrigerede beregningsgrundlag for 2011 til 2014 udgør 11,4 pct.

Der er med virkning fra og med 2003 indført et loft over grundlaget for beregning af grundskyld. Det er forudsat, at reguleringsprocenten ved beregning af loftet for 2014 vil blive fastsat til 6,3 pct.

Pris- og lønudvikling

Der anvendes et skøn for pris- og lønudviklingen for kommunerne fra 2013-2014 for de samlede udgifter inkl. overførsler på 1,4 pct. PL-skønnet for serviceudgifter (ekskl. overførsler) er 1,3 pct. fra 2013-2014, og PL-skønnet for anlægsudgifter er 1,6 pct. fra 2013-2014. Der er samtidig taget højde for kompensation for afskaffelse af 60-årsregel, jf. lov nr. 409 af 26. april 2013, og der er forudsat en satsreguleringsprocent for 2014 på 1,8 pct.

God økonomistyring i kommunerne

Som opfølgning på aftalen om kommunernes økonomi for 2013 er der gennemført en kortlægning af kommunernes økonomistyring. Kortlægningen viser, at kommunernes stærke fokus på ramkestyring og budgetoverholdelse udgør et solidt fundament for videreudvikling af økonomistyringen.

I forlængelse af kortlægningen er KL og regeringen enige om et målbillede for god økonomistyring i kommunerne, jf. bilag 1. God økonomistyring sikrer effektiv ressourceudnyttelse og kan understøtte det lokale styrings- og beslutningsgrundlag med gennemsigthed.

Parterne er derudover enige om at igangsætte en række initiativer, der skal bidrage til at forbedre økonomistyringen i kommunerne. Der skal blandt andet opstilles flerårige mål, der afspejler den enkelte kommunes økonomiske politik, og der skal gennemføres en årlig status for økonomistyringen, som skal danne grundlag for en opfølgning i foråret 2014.

4. Kommunale serviceområder

Folkeskole

Et fagligt løft af folkeskolen

Der er den 7. juni 2013 indgået aftale om et fagligt løft af folkeskolen. Med aftalen gennemføres et ambitiøst løft af folkeskolen med den klare målsætning at give alle elever et fagligt løft og give eleverne de bedste muligheder for, at alle tager en ungdomsuddannelse. Der indføres en længere og mere varieret skoledag med øget undervisningstid og nye og mere varierede undervisningsformer. Med reformen afsættes der mere tid til undervisning via flere fagpdelte timer, samt ny tid til 'understøttende undervisning', der kan varetages af lærere, pædagoger eller medarbejdere med andre kompetencer. Tiden til understøttende undervisning tilrettelægges fleksibelt i kommunerne, og det er kommunens opgave at tilrettelægge personalesammensætningen. I indskoling kan pædagoguddannede varetage afgrænsede undervisningsopgaver inden for deres kompetence og de pågældendes kvalifikationer i øvrigt. Skoledagen udvides til 30, 33 og 35 ugentlige timer i hhv. indskoling, på mellemtrinnet og i udskoling.

Reformen træder i kraft fra skoleåret 2014/2015, idet tid til faglig fordybelse og lektiehjælp frem til næste folketingsvalg bliver obligatorisk for skolerne at tilbyde, men et frivilligt tilbud for eleverne. Tiden til faglig fordybelse og lektiehjælp placeres om eftermiddagen i ydertimerne, således at minimums-timetallet for eleverne reduceres med to, tre og to timer om ugen i hhv. indskoling, mellemtrinnet og udskoling, hvis tilbuddet om faglig fordybelse og lektiehjælp fravælges.

Med reformen lægges der op til øget fokus på mål- og resultatstyring i folkeskolen baseret på få, klare nationale mål, forenkling af fælles mål samt øget fokus på viden og resultater. Hermed understøttes kommunernes ansvar for at gå forrest i udviklingen af kvaliteten i folkeskolen. Og endelig gennemføres der et markant og målrettet løft af kompetenceudviklingen til lærere, pædagoger og ledere i folkeskolen.

Regeringen og KL har drøftet reformen og de økonomiske konsekvenser. Reformen betyder, at der i de kommende år skal ske en meget væsentlig omstilling i kommunernes børne- og ungepolitik og på de enkelte skoler, herunder skolepolitisk, ledelsesmæssigt, organisatorisk og i tilrettelæggelse af skoledagen. Det nødvendiggør et stort lokalpolitisk og ledelsesmæssigt fokus på og ansvar for at realisere reformen inden for nedenstående rammer. Regeringen og KL er enige om:

- Reformen fastlægger rammerne for et markant og ambitiøst løft af folkeskolen. Den længere og mere varierede skoledag indebærer, at eleverne tilbringer mere tid sammen med lærerne. Det kan opnås ved en bedre brug af de eksisterende personaleresourcer og forudsætter en mere fleksibel anvendelse af lærernes arbejdstid samt en anderledes anvendelse af det pædagogiske personale fra SFO og fritidsklub i dele af den længere skoledag.

Fastlæggelsen af lærernes undervisningsopgaver vil skulle ske efter en kommunalpolitisk prioritering og en konkret ledelsesvurdering i de enkelte kommuner og på den enkel-

te skole ud fra en række hensyn, herunder den enkelte lærers erfaring, kompetencer og ønsker, skolens samlede undervisningsbehov samt skolens behov for løsning af øvrige opgaver.

På den baggrund er der enighed om, at de nuværende lærere, børnehaveklasseledere og pædagoger mv. vil kunne varetage de ekstra timer og den nye tid til understøttende undervisning.

Regeringen og KL er enige om, at der med reformen omprioriteres således, at lærerne inden for den almindelige arbejdstid i gennemsnit underviser ca. 2 klokketimer mere om ugen. Lærerne skal varetage undervisningen i fagene, mens den understøttende undervisning i den øvrige del af skoledagen skal varetages i kombination mellem lærere, pædagoger og personale med andre kvalifikationer. Ressourceforbrug og personaleanvendelse besluttet lokalt i de enkelte kommuner og på de enkelte skoler.

- Mange børn vil med den sammenhængende skoledag tilbringe færre timer i fritidsordninger eller klubtilbud. Personaleressourcer vil derfor skulle flyttes fra fritidsordninger og klubtilbud og over i folkeskolens undervisning, idet børnene vil få mindre behov for at benytte disse ordninger, når skoledagen udvides. Det skønnes, at der kan frigøres ressourcer svarende til i størrelsesordenen 1,2 mia. kr. som følge af reduceret pasningsbehov. Det er lagt til grund, at forældrebetalingssandelen holdes uændret.
- Der gennemføres en række afbureaukratiseringsinitiativer, som kan frigøre godt 100 mio. kr. i folkeskolen og øge den lokale fleksibilitet i tilrettelæggelsen af folkeskolen. Bl.a. lempes reglerne for brug af holddannelse i den fagopdelte undervisning i fagene, pædagogisk råd bliver frivilligt, timetalsstyringen gøres mere fleksibel, bestemmelsen om klasselærerrfunktionen gøres mere fleksibel, der skabes udvidede muligheder for fælles ledelse mv.
- De kommunale serviceudgifter og bloktilskud løftes med 204 mio. kr. i 2014 og 407 mio. kr. i 2015 og frem. Herudover løftes kommunernes bloktilskud ekstraordinært med 300 mio. kr. i 2014, 600 mio. kr. i 2015 og 2016 samt 300 mio. kr. i 2017 i lyset af de omstillingsudfordringer, som kommunerne står over for lokalt.

Det ekstraordinære løft af bloktilskuddet fordeles på baggrund af objektive kriterier for kommuner med økonomiske udfordringer. Økonomi- og Indenrigsministeriet udarbejder relevante kriterier med henblik på at foretage en udmelding medio august.

Regeringen og KL er enige om i fællesskab at følge omstillingen i folkeskolen tæt i de kommende års økonomiaftaler, herunder realiseringen af de faglige ambitioner og mål for eleverne.

Løft af kompetencedækning i folkeskolen

Det indgår som et centralt element i reformen, at der skal ske et væsentligt løft af kompetenceniveauet i folkeskolen. Eleverne skal undervises af lærere med undervisningskompetence (tidligere linjefag). På den baggrund har regeringen afsat 1 mia. kr. til efteruddannelse af læ-

rere og pædagoger i 2014-2020. Endvidere er der afsat i alt 60 mio. kr. i 2013-2015 til kompetenceudvikling af lederne på området.

Regeringen og KL har drøftet målsætningen om at hæve niveauet for kompetencedækning i alle fag i folkeskolen over de kommende år. Der er enighed om målet om fuld kompetencedækning, og at kommunerne med afsæt i de afsatte og kommunernes eksisterende midler løfter kompetencedækningen fra ca. 80 pct. i dag til et niveau på mindst 85 pct. i 2016 og mindst 90 pct. i 2018 – opgjort på kommuneniveau. Regeringen og KL drøfter i 2018 det resterende løft til 95 pct. kompetencedækning under hensyntagen til de muligheder, de planlægningsmæssige hensyn tillader.

Der udmøntes 700 mio.kr. til kommunerne frem mod 2020 via puljer fordelt på baggrund af antallet af elever i kommunerne. De resterende midler afsættes i staten til afledte taxameterudgifter mv. De nærmere rammer fremgår af bilag 2.

Midlerne skal først og fremmest anvendes til at sikre fuld kompetencedækning. Herudover er regeringen og KL enige om, at efteruddannelsesmidlerne skal bruges til at understøtte en række prioriterede kompetencer for lærere og pædagoger i folkeskolen, *jf. boks 2*.

Boks 2

Indsatsområder i forhold til efteruddannelse af lærere og pædagoger i folkeskolen

- Undervisningskompetence.
- Løbende faglig opdatering.
- Understøttelse af øget inklusion.
- Klasseledelse.
- Specialistkompetencer inden for bl.a. læsning, matematik, specialpædagogik og dansk som andetsprog.
- Øvrige særlige indsatsområder som fx øget anvendelse af it i undervisningen.

Med henblik på at uddybe ovenstående pejlemærker for anvendelse af midlerne til efteruddannelse indbyder Børne- og Undervisningsministeren til drøftelser med de relevante parter. Der nedsættes udvalg, med repræsentanter udpeget af LC, Skolelederforeningen, Børne- og Kulturchefforeningen, BUPL, FOA, KL og Ministeriet for Børn og Undervisning, som skal give inspiration til den lokale udmøntning af midlerne. Kommunerne vil inddrage de relevante faglige organisationer, idet kommunerne træffer endelig beslutning om midlernes anvendelse.

Som led i kompetenceløftet udarbejder kommunerne en lokal kompetenceplan for perioden.

Regeringen og KL er enige om løbende at følge op på kommunernes realisering af kompetenceløftet og udmøntningen af midlerne. Der gøres særskilt status i økonomiforhandlingerne for 2016 og 2018.

Kommunal sundhed

Et stigende antal ældre og en fortsat vækst i antallet af borgere med kroniske sygdomme vil i de kommende år udfordre det danske sundhedsvæsen. Regeringen og KL er derfor enige om at prioritere sundhedsområdet højt og at sikre mest mulig sundhed for pengene. Samarbejdet mellem de forskellige sektorer er afgørende for at sikre gode, sammenhængende patientforløb, hvor indsatsen leveres så tæt på borgeren, som det er fagligt hensigtsmæssigt.

KL er enig i visionerne i regeringens sundhedspolitiske udspil, der skal understøtte mere sammenhæng og lighed i sundhedsvæsenet. I udspillet er der afsat 328 mio. kr. i perioden 2014-2017 til en styrkelse af den kommunale indsats på sundhedsområdet.

Regeringen og KL er desuden enige om at styrke den forebyggende og sundhedsfremmende indsats i kommunerne med 300 mio. kr. Midlerne skal understøtte indsatsområderne i de fem nye sundhedsaftaler og anvendes med fokus på den patientrettede forebyggelse samt i forhold til patienter, der typisk har behandlingsforløb på tværs af sektorgrænser. Dermed skal midlerne samtidig understøtte samarbejdet mellem kommuner, sygehuse og praksissektoren.

Der er enighed om, at anvendelsen af midlerne drøftes i regi af sundhedsaftalerne, hvor der ligeledes følges op på resultater og erfaringer. Erfaringerne drøftes med Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse i foråret 2015.

Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om følgende mål for den patientrettede forebyggelsesindsats:

- Færre uhensigtsmæssige genindlæggelser.
- Færre forebyggelige indlæggelser.
- Færre uhensigtsmæssige akutte korttidsindlæggelser.
- Færre færdigbehandlede patienter, der optager en seng på sygehusene.

I lyset af disse mål opstiller kommuner og regioner som led i sundhedsaftalerne fælles målsætninger for den patientrettede forebyggelsesindsats.

Der er enighed om, at der er behov for en række tiltag, der kan medvirke til at styrke sammenhængen i sundhedsvæsenet:

- *5 sundhedsaftaler frem for 98.* Sundhedsaftalerne skal i højere grad understøtte sammenhængende patientforløb, og der igangsættes et arbejde med at nytænke og styrke sundhedsaftalerne.
- *Styrket almen praksis.* Der er behov for i højere grad at sammentænke kommunale sundhedsopgaver med opgaverne i almen praksis. Derfor er der bl.a. lagt op til at sikre kommunerne større indflydelse på praksisplanlægningen.
- *Synlighed om resultater.* Der gennemføres en synlighedsreform baseret på principper om relevant dokumentation af hele sundhedsvæsenet, åbenhed om resultater og forbedring af indsatser.
- *Kommunernes indsats på det psykiatriske område.* Regeringen og KL er enige om, at indførelsen af en ny udrednings- og behandlingsret i psykiatrien skal følges af en fortsat faglig velbegrunder henvisningspraksis i kommunerne og et fortsat fokus på forebyggelse.

se og støtte til borgeren. Parterne er enige om at følge op på kommunernes indsats. Regeringen og KL er herudover enige om, at der i regi af psykiatriudvalget identificeres udfordringer i forhold til at tilrettelægge en hensigtsmæssig indsats for borgere med psykiske lidelser med det formål at understøtte en tilbagevenden til arbejdsmarkedet.

Regeringen har i sit sundhedsudspil Mere borger, mindre patient afsat 20 mio. kr. til projektet Patientsikker Kommune. Regeringen og KL er enige om, at kommunerne afsætter i alt 8 mio. kr. til projektet i 2014-2016.

Beskæftigelsesområdet

I forlængelse af reformen af førtidspension og fleksjob samt aftalen om en kontanthjælpsreform er det en central kommunalpolitisk opgave at sikre, at flest muligt får en tilknytning til arbejdsmarkedet, og at antallet af modtagere af overførselsindkomster begrænses mest muligt. Kommunernes implementering er således afgørende for at realisere reformernes målsætninger. Regeringen og KL er derfor enige om i fællesskab at sætte fokus på implementeringen af reformerne og øge vidensopbygningen. Der vil i forbindelse med de kommende års økonomiforhandlinger blive gjort status for implementeringen af reformerne samt målsætningen om færre modtagere af overførselsindkomst.

Øget politisk fokus på beskæftigelsesindsatsen

Regeringen og KL er enige om, at der er brug for et styrket lokalpolitisk fokus på beskæftigelsesindsatsen. Klare politiske mål og rammer for en effektiv indsats i den enkelte kommune er afgørende for, at færrest muligt ender på permanent offentlig forsørgelse. Beskæftigelsesområdet skal i højere grad betragtes som politisk styrbart på linje med andre kommunale områder.

KL har iværksat et partnerskab om styringen af beskæftigelsesindsatsen med en række udvalgte kommuner. Partnerskabet skal sætte fokus på, at der er rum til lokalpolitisk styring og prioritering på området.

Regeringen og KL er enige om at understøtte dette projekt og gennemføre en kortlægning af ressourceforbruget i jobcentre. Kortlægningen kan fx fokusere på medarbejdernes forskellige opgavetyper, årsagerne til det relative ressourceforbrug mellem opgaverne og it-understøttelsen af konkrete arbejdsopgaver. Samtidig kan erfaringer fra frikommuneforsøg på beskæftigelsesområdet inddrages.

Nyt refusionssystem med fokus på resultater

KL og regeringen er enige om, at refusionssystemet skal understøtte, at færrest muligt kommer på langvarig offentlig forsørgelse. Regeringen vil i 2014 fremlægge forslag til en refusionsomlægning, hvor hovedprincippet for et nyt refusionssystem skal være, at refusionssatserne er ens på tværs af ydelser og falder over tid. I forbindelse med omlægningen skal der foretages en vurdering af de byrdefordelmæssige virkninger. KL inddrages i forbindelse med udarbejdelsen af oplægget.

Regelforenkling på beskæftigelsesområdet

Styringen og reguleringen af beskæftigelsesområdet er forholdsvis kompleks og dermed ressourcekrævende. Der er derfor potentiale for at gennemføre forenklinger på området.

Der er enighed om, at regeringen vil fremlægge forslag om en række initiativer, der kan medvirke til at forbedre rammerne for kommunernes indsats:

- *Mere fleksibelt kontaktforbånd for forsikrede ledige.* Kontaktforbåndet for forsikrede ledige forenkles, så den enkelte kommune og borger får den nødvendige fleksibilitet til i fællesskab at tilrettelægge hyppighed, form og indhold i det individuelle kontaktforbånd.
- *Forenkling af kommunikation mellem a-kasser og jobcentre.* Den digitale kommunikation mellem a-kasser og jobcentre om rådighed og sanktioner forenkles med henblik på at effektivisere kommunikationen. Forenklingen planlægges iværksat i løbet af 2014.
- *Online udveksling af dagpengeoplysninger.* Der igangsættes et arbejde i samarbejde med a-kasserne om online udveksling af dagpengeoplysninger, så jobcentrene får adgang til de samme oplysninger om dagpengeudbetalinger som a-kasserne. Udviklingsarbejdet afsluttes i 2013 med henblik på, at en model for online udveksling kan udrulles i 2014.
- *"Tælleregler".* Opgørelsesmetoderne for kontaktforbånd og aktive tilbud for forsikrede ledige ændres i 2014, så kontakt og aktive tilbud tilrettelægges ud fra en opgørelse af sammenhængende (og ikke sammenlagte) ledighedsperioder. Ændringen sker samtidig med en omlægning af tidspunktet for, hvornår forsikrede ledige skal have aktive tilbud, så det sikres, at den gennemsnitlige indsats for de ledige ikke svækkes.
- *Dataregistreringskrav.* Med virkning i 2014 afskaffes en række centralt fastsatte krav om eventuelle dobbeltregistreringer samt krav til registrering af data, som ikke finder anvendelse, er vanskelige at håndtere administrativt, eller som kan hentes fra andre kilder.
- *Forenklinger på sygedagpengeområdet.* Administrationen af reglerne for opgørelse af lønmodtageres beskæftigelseskrav for ret til sygedagpenge og beregning af sygedagpenge forenkles gennem øget anvendelse af oplysninger fra andre registre.
- *Organisatoriske bindinger.* Regeringen vil fremlægge forslag om at afskaffe de bestemmelser i styringsloven, der fastlægger, at økonomiudvalget og eller et stående udvalg i kommunen skal varetage den umiddelbare forvaltning af beskæftigelsesindsatsen. Regeringen og KL er herudover enige om at drøfte mulige modeller for en justering af de øvrige organisatoriske krav til den kommunale beskæftigelsesindsats, og regeringen vil på den baggrund fremlægge forslag om en ændring af reglerne.

Regeringen og KL er enige om, at initiativerne samlet set frigør ressourcer i kommunerne svarende til 52 mio. kr., som medgår til opfyldelse af moderniseringsaftalen.

Socialområdet

Regeringen og KL er enige om, at servicelovens voksenbestemmelser skal forenkles. En forenklet servicelov på voksenområdet skal understøtte, at borgerne i højere grad får en effektiv og målrettet social indsats, der matcher borgerens behov, og som medvirker til progression og positiv udvikling hos den enkelte. Samtidig skal forenklingen understøtte kommunernes muligheder for at prioritere, så der skabes de bedst mulige resultater inden for de givne rammer.

Samtidig er regeringen og KL enige om i efteråret 2013 at drøfte mulighederne for at understøtte, at kommunerne anvender midlertidige tilbud i de situationer, hvor det er relevant.

Et samlet datagrundlag

Socialområdet er kendetegnet ved beskeden viden om effekt af de sociale indsatser. Regeringen og KL er enige om at analysere muligheder for at skabe et samlet dokumentations- og analysegrundlag for indsatserne på det sociale område, bl.a. med udgangspunkt i det fælleskommunale ledelsesinformationsystem (FLIS).

Udsatte børn og unge

Regeringen og KL var med sidste års økonomiaftale enige om at igangsætte en omstilling af indsatsen for udsatte børn og unge med fokus på uddannelse og brug af effektfulde metoder. I forlængelse heraf er regeringen og KL enige om, at andelen af udsatte børn og unge med dårlige resultater i de nationale test for læsning og matematik skal reduceres år for år.

Regeringen og KL er samtidig enige om at arbejde videre med udbredelsen af effektfulde metoder i indsatsen for udsatte børn og unge, herunder målrettede familiebaserede indsatser, der kan forebygge, at barnet kommer i mistrivsel og skal have større og længerevarende støtte. Parterne er enige om i regi af partnerskabet på socialområdet at følge udviklingen på området samt implementering af den nye lovgivning om underretninger.

Effektiv drift af tilbud

Socialområdet er kendetegnet ved mange mindre tilbud. Regeringen og KL er enige om vigtigheden af, at sociale tilbud drives og styres effektivt. På den baggrund igangsættes en analyse, der skal afdække muligheder og barrierer i forhold til en mere effektiv drift og styring af sociale tilbud.

Borgerstyret personlig assistance

Kommunerne yder i dag et kontant tilskud til ansættelse af hjælpere til borgere med betydelig og varigt nedsat funktionsevne - også kaldet borgerstyret personlig assistance (BPA). Der er enighed om, at regeringen vil fremsætte forslag om en række justeringer af ordningen, der bl.a. sikrer en mere ensartet udmåling af BPA-tilskud og letter kommunernes tilsyn med firmaer og foreninger, der leverer BPA. Justeringerne skal bidrage til at lette kommunernes administration af ordningen, forbedre kommunernes styringsmuligheder og sikre, at midlerne anvendes til formålet.

Friplejeboliger

Der er i 2012 gennemført en evaluering af lov om friplejeboliger. Regeringen og KL er på den baggrund enige om, at der er behov for at se nærmere på den eksisterende afregningsmodel.

Forsorgshjem og kvindekrisecentre

Regeringen og KL er enige om, at der er behov for at styrke kommunernes muligheder for at give hjemløse borgere og voldsramte kvinder en sammenhængende og rehabiliterende social indsats. På den baggrund igangsættes en analyse af reglerne for ophold på forsorgshjem og kvindekrisecentre samt kommunernes praksis og styringsmuligheder på områderne. I forlængelse heraf er der enighed om at udbrede metoder på hjemløseområdet baseret på Housing First-princippet, som har vist gode resultater i Hjemløsestrategien.

Socialtilsyn

Den 1. januar 2014 træder det nye socialtilsyn i kraft. Regeringen og KL er enige om, at der er behov for at etablere et fælles it-system for de fem socialtilsyn, der sikrer smidige arbejdsgange i kommuner og socialtilsyn samt gode rammer for en effektiv lokal tilrettelæggelse af tilsynsopgaven. IT-systemet udvikles af tilsynskommunerne. Regeringen og KL er enige om, at en andel af midlerne afsat til Tilbudsportalen kan anvendes som medfinansiering hertil.

Dagtilbud

Der er prioriteret et løft af kvaliteten og normeringerne i dagtilbud, og der er enighed om, at de afsatte 500 mio. kr. fra økonomiaftalen for 2013 vil blive anvendt hertil. KL vil i efteråret følge op på anvendelsen med henblik på at sikre, at alle de afsatte midler anvendes til at forbedre kvaliteten på dagtilbudsområdet, og der gøres sammen med regeringen status på aftalen.

Herudover er regeringen og KL enige om, at kommunerne også fremadrettet vil prioritere kvalitetsforbedringer på dagtilbudsområdet.

I foråret 2014 drøfter KL og regeringen status på udviklingen i normeringer samt øvrige tiltag til forbedret kvalitet i dagtilbud i kommunerne.

Med økonomiaftalen for 2009 aftalte regeringen og KL at afskaffe løsevne lukkedage i daginstitutioner. Enkelte kommuner holder imidlertid fortsat lukkedage på almindelige hverdage. KL vil følge op i forhold til disse kommuner med henblik på at sikre, at de lever op til aftalen.

5. Lokalpolitisk råderum og demokrati

I aftalen om kommunernes økonomi for 2008 indgik en række principper for god decentral styring. Regeringen og KL er enige om en revitaliseret udgave af principperne, *jf. boks 3 og bilag 3*. Regeringen og KL vil gensidigt støtte og arbejde for de aftalte principper, herunder i KL's vejledning af kommunerne og i regeringens samarbejde med Folketinget.

Boks 3

Principper for kommunal-statsligt samarbejde

Tydeligt lokalt ansvar og opbakning til lokale prioriteringer.

1. Tydeligt opgave- og budgetansvar.
2. Styring på mål og resultater.
3. Politisk ansvar og decentralt ledelsesrum.
4. Enkelt sager løses konkret.

Samarbejde om modernisering af den offentlige sektor.

5. Samarbejde om nytænkning og effektivisering.
6. Viden er grundlaget.
7. Flere fælles løsninger.

Et tættere og mere forpligtende samarbejde.

8. Nye former for samarbejde.
9. Samspil om velfærden.

Regeringen og KL er enige om, at kommunerne fortsat skal tage et aktivt ansvar for at sikre det lokale demokrati, inddrage borgerne i de lokale beslutninger og arbejde for en højere valgdeltagelse ved kommunalvalget til efteråret. Der afsættes 7 mio. kr. af de overskydende midler fra den nedlagte Kommunale Momsfond til projekter vedrørende det lokale demokrati, herunder en kampagne for at øge valgdeltagelsen blandt unge frem mod regions- og kommunalvalget i efteråret 2013.

Regeringen har i samarbejde med arbejdsmarkedets parter i den offentlige sektor igangsat et arbejde med at formulere fælles principper for modernisering af den offentlige sektor. Principperne skal understøtte arbejdet med modernisering på alle niveauer.

For at fastholde den konstruktive dialog om modernisering af den offentlige sektor er regeringen, KL og Danske Regioner enige om at arbejde videre med følgende initiativer:

- *Udvikling af nye styreformer med fokus på tillid og samarbejde.* Der gennemføres i samarbejde med MindLab et antal styringslaboratorier til at udvikle ideer til nye styringsformer i den offentlige sektor.
- *Forsøg med fritagelse fra overenskomstmæssige bindinger.* Inspireret af frikommuneforsøgene iværksættes forsøg, hvor udvalgte kommuner og regioner efter aftale med de involverede/relevante overenskomstparter og faglige organisationer får mulighed for fritagelse fra overenskomstmæssige bindinger. Hensigten er at vurdere om de nuværende overenskomster udgør en barriere for en smartere indretning af opgaveløsningen.
- *Oprettelse af center for innovation.* Der oprettes et Center for Offentlig Innovation, som skal understøtte, at innovation spredes og forankres på tværs af den offentlige sektor. Centret skal også styrke medarbejder- og brugerdreven innovation i det offentlige.

Der afsættes op til 10 mio. kr. årligt i perioden 2014-2016, hvoraf kommunerne og staten hver finansierer op til 4 mio. kr., mens regionerne finansierer op til 2 mio. kr.

6. Modernisering og bedre ressourceanvendelse

I økonomiaftalen for 2013 aftalte regeringen og KL at frigøre ressourcer i kommunerne svarende til 1½ mia. kr. frem til 2014. De frigjorte ressourcer kan anvendes til bedre borgernær service i kommunerne. Moderniseringsaftalen indebærer, at regeringen og kommunerne hver gennemfører tiltag svarende til i alt 750 mio. kr. i 2014.

Regeringen har med økonomiaftalen for 2013 og 2014 i alt fremlagt initiativer for 770 mio. kr. og har dermed opfyldt sin forpligtelse i Moderniseringsaftalen. I økonomiaftalen for 2014 har regeringen fremlagt følgende initiativer, der frigør ressourcer i kommunerne:

- Regelforenkling på beskæftigelsesområdet.
- Regelforenkling på folkeskoleområdet.
- Afledte muligheder af statslige indkøbsaftaler.

Som led i deres opfyldelse af aftalen har kommunerne i 2013 bl.a. haft fokus på at nedbringe udgifterne til den kommunale administration, digitalisering og velfærdsteknologi mv. I 2014 vil kommunerne sætte fokus på følgende områder:

- Effektivisering af kommunernes arbejde med social kontrol og snyd.
- Effektivisering af kommunernes administration.
- Udbredelse af velfærdsteknologiske løsninger på fire områder.
- Anvendelse af de forpligtende indkøbsaftaler.

Der er enighed om at følge systematisk op på de aftalte initiativer og drøfte en eventuel forlængelse af moderniseringsaftalen i forbindelse med forhandlingerne om kommunernes økonomi for 2015.

Regeringen og KL vil se nærmere på mulighederne for at effektivisere bl.a. administrative støttefunktioner gennem øget standardisering og flere fælles løsninger på tværs af kommuner og i fællesoffentlig regi.

Regeringen og KL har desuden igangsat et styrings- og reguleringseftersyn, som skal bidrage til at sikre en sammenhængende og effektiv anvendelse af de offentlige ressourcer samt en bedre og mere koordineret indsats over for borgeren.

Digitalisering

Regeringen og KL er enige om at fortsætte den trinvise overgang til fuld digital kommunikation i 2015. Den 1. december 2014 overgår 10 nye områder i kommunerne til obligatorisk digital selvbetjening i bølge 3. Det vil frigøre ressourcer i kommunerne svarende til 64 mio. kr. i 2015 stigende til 94 mio. kr. ved fuld indfasning fra 2016.

En analyse peger på, at der er et økonomisk potentiale ved at konsolidere telefoniske henvendelser. Regeringen og KL er enige om at fortsætte analysearbejdet med henblik på at kvalificere modeller for eventuel etablering af tværgående kontaktcentre.

Udbetaling Danmark er pr. 1. marts 2013 overgået til fuld drift. Regeringen og KL er enige om, at etableringen af den nye myndighed er forløbet inden for den aftalte økonomiske og tidsmæssige ramme. Parterne er på den baggrund enige om, at der frem mod forhandlingerne om kommunernes økonomi for 2015 skal foretages en evaluering efter Udbetaling Danmarks etablering.

Overgangen til digital post for virksomheder i 2013 og borgerne i 2014 forudsætter en stærk og koordineret implementeringsindsats, der løftes af parterne i fællesskab. Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om, at der samlet set afsættes 34,1 mio. kr. til implementeringsindsatsen i 2014-2017, hvoraf kommunerne finansierer i alt 12 mio. kr. i perioden.

Som led i realiseringen af den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi er der gennemført analyser, som viser et effektiviseringspotentiale ved en forstærket indsats for at reducere omfanget af snyd og fejludbetalte sociale ydelser. Regeringen og KL er enige om at fastholde fokus på området, og KL og kommunerne vil gennemføre en målrettet fælleskommunal indsats med henblik på at sikre en mere effektiv anvendelse af digitale underretninger om ændringer i borgernes indkomst mv.

Digital velfærd

Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om senest i efteråret 2013 at indgå en samlet aftale om Strategi for digital velfærd, herunder klare målsætninger og konkrete initiativer. Parterne er endvidere enige om, at strategien skal medvirke til nytænkning af den offentlige sektor og til at frigøre et effektiviseringspotentiale, for hvilket der fastlægges et mål i forbindelse med økonomiforhandlingerne for 2015.

Der iværksættes en samlet indsats for national udbredelse af modne velfærdsteknologiske løsninger. I første omgang på områder, der skal øge borgernes selvhjulpethed og effektivisere arbejdsgangene, bl.a. gennem implementering af hjælp til løft, bedre brug af hjælpemidler, spiseroletter og vasketoiletter. Indsatsen iværksættes inden for rammerne af et fælleskommunalt program for udbredelse af velfærdsteknologi. Den nationale udbredelse på de fire områder vurderes samlet set at kunne frigøre nettogevinster for mindst ½ mia. kr. i kommunerne ved fuld indfasning i 2017.

Der er herudover enighed om en ny digitaliseringsstrategi for sundhedsvæsenet. Aftaler vedrørende digitalisering, digital velfærd og sundheds-it er uddybet i bilag 4.

Fælles udbud af befodringsordninger mv.

I forlængelse af aftalen om kommunernes økonomi for 2013 er der gennemført en analyse af mulighederne for at indhøste effektiviseringsgevinster ved en omlægning af de kommunale befodringsordninger.

Analysen viser, at der er betydelige potentialer forbundet med en forbedret planlægning af kørslen i kommunerne og overdragelse af udbud, trafikindkøb samt en større del af planlægnings- og driftsopgaverne på befordringsområdet til trafiksselskaberne.

Gevinsterne forbundet med omlægningen frigøres frem mod 2017. I 2014 skønnes en samlet gevinst på 100 mio. kr. stigende til 430 mio. kr. i 2017. I 2014 medgår de frigjorte midler til en prioritering af den forebyggende og sundhedsfremmende indsats i kommunerne. Der er ikke herudover taget stilling til prioriteringen af de frigjorte midler. Der følges op i forbindelse med de årlige drøftelser om kommunernes økonomi.

Indkøb

Den første fase af kommunale forpligtende aftaler er afsluttet. Størstedelen af kommunerne har tilsluttet sig aftalerne, og der er et samlet besparelspotentiale på 260 mio. kr. i aftalernes løbetid. Den anden fase af kommunale forpligtende aftaler er igangsat og forventes at træde i kraft i slutningen af 2013.

Erfaringerne viser, at der er et stort økonomisk potentiale ved at standardisere, koordinere og forpligte det kommunale varekøb. Det kræver imidlertid også, at kommunerne anvender de forpligtende aftaler, så gevinsterne realiseres. Parterne er enige om at følge op på, at dette i højere grad er tilfældet.

Kommunal benchmarking

Systematisk anvendelse af benchmarkdata og udbredelse af viden om de mest effektive indsatser kan styrke kommunernes grundlag for lokal prioritering.

Regeringen og KL er enige om følgende indsatser, der skal understøtte, at benchmarking i højere grad bliver en integreret del af kommunernes styrings- og prioriteringsarbejde:

- Der gennemføres hvert år et antal *benchmarkinganalyser*, der skal gå i dybden med udvalgte områder og problemstillinger og derigennem understøtte læring om bedste praksis. Analyserne gennemføres bl.a. af KORA.
- Der udvikles løbende supplerende *nøgletal*, der på relevante områder understøtter aftalte målsætninger, herunder med afsæt i de gennemførte benchmarkinganalyser. Nøgletallene kan indgå i det Fælleskommunale Ledelsesinformationssystem, FLIS, samt i de Kommunale Nøgletal under Økonomi- og Indenrigsministeriet.
- KL vil fortsætte og styrke udsendelsen af *kommunebenchmarks*, hvor der sættes fokus på kommunernes performance på konkrete områder eller i forhold til konkrete problemstillinger. Det understøtter større opmærksomhed omkring sammenligning af resultater.

Udviklingen i centrale benchmarkingresultater samt resultater og opfølgning på de gennemførte analyser drøftes i forbindelse med de årlige forhandlinger om kommunernes økonomi. Arbejdet med styrket benchmarking forankres i en fælles styregruppe.

Offentlig-privat samarbejde

Regeringen og KL er enige om at understøtte og udbrede kommunernes samarbejde med private aktører. Kommunernes brug af private leverandører målt ved IKU-indikatoren udgør 25,4 pct. i 2012, hvilket afspejler en mindre stigning i forhold til 2011. Der er samtidig stor for-

skel i kommunernes konkurrenceudsættelse. Det indikerer, at der samlet set er potentiale for en stigning i kommunernes konkurrenceudsættelse.

Med henblik på at fremme offentlig-privat samarbejde etableres en låne- og deponeringsfritagelsespulje på 150 mio. kr. i 2014, hvor der kan søges om låneadgang eller dispensation fra deponeringsforpligtelsen i lånebekendtgørelsen.

Frikommuner

Regeringen og KL er enige om at understøtte kommunernes arbejde med at foretage en systematisk evaluering og erfaringsopsamling i forbindelse med frikommuneforsøgene. Der afsættes 2,5 mio. kr. hertil finansieret af overskydende midler fra den nedlagte Kommunale Momsfond.

7. Øvrige temaer

Kommunernes låne- og deponeringsregler

I forlængelse af økonomiaftalen for 2013 har en arbejdsgruppe set på mulige moderniseringer af de kommunale og regionale låne- og deponeringsregler. Økonomi- og Indenrigsministeriet vil på den baggrund gennemføre en forenkling af låne- og deponeringsreglerne med følgende initiativer:

- Fri adgang til at konvertere mellem konkrete projekter inden for en lånepuljes formål.
- Lånedispositioner til konkrete anlægsaktiviteter kan overføres til det efterfølgende år, hvis de konkrete projekter er igangsat - helt eller delvist - ved bindende anlægskontrakt.
- For i højere grad at ligestille låne- og deponeringsreglerne frigives midler, der er deponeret i forbindelse med indgåelse af leje- og leasingaftaler mv., fremadrettet allerede fra tidspunktet for ibrugtagning med en femogtyvendedel årligt.
- Generel adgang til deponeringsfritagelse ved kortvarige tidsbegrænsede aftaler om leje og leasing i op til 3 år.

Restancer

Regeringen og KL er enige om at fastholde fokus på opkrævning og inddrivelse af kommunale restancer. Dette fokus forankres i et målrettet partnerskab på området.

Der er enighed om, at regeringen i den kommende folketingssamling vil arbejde for, at kommunale forsyningsselskaber gives adgang til at afkræve en skyldners CPR-nummer, så forsyningsselskabernes restancer kan inddrives gennem lønindeholdelse.

Regeringen og KL er endvidere enige om, at der i regi af partnerskabet igangsættes analyser, der frem mod foråret 2014 afdækker muligheden for at tilpasse lovgivningen, samt i givet fald opstiller konkrete modeller herfor, på følgende områder:

- Udvide adgangen til lønindeholdelse, herunder civilretslige krav og restancer til biblioteker.
- Tillægge afgørelser om modregning forældelsesafbrydende virkning.
- Optimere inddrivelsesprocessen i forhold til pengeinstitutterne.

- Forkorte rykkerforløb.
- Styrke inddrivelsen gennem indregning af kommunale restancer i forskudsskatten og ved at justere tabeltrækket.

Regeringen og KL er derudover enige om, at det i det videre arbejde drøftes, om der både kan forebygges og gives kommunerne bedre mulighed for at afdække sager om socialt snyd/bedrageri med offentlige ydelser.

Endelig er regeringen og KL enige om, at der skal arbejdes videre med udviklingen af statistik til kommunerne om inddrivelsesindsatsen, og at der igangsættes et projekt vedrørende optimering af den samlede lønindeholdelsesproces.

Kommunalt ansatte med statslig tjenestemandspension

Der har siden 1993 kunnet konstateres en højere udvikling i slutlønnen for de kommunalt ansatte med statslig tjenestemandspension end for tilsvarende grupper i staten. I forlængelse af sidste års økonomiaftale er regeringen og KL enige om, at kommunerne fremadrettet finansierer eventuelle pensionsudgifter til kommunalt ansatte folkeskolelærere og pædagoger (P76) med ret til statslig tjenestemandspension udover niveauet svarende til henholdsvis trin 44 og 37 (statslig trin). Finansieringen vil ske på individuel basis, hvor der samtidig tages højde for eventuelle ledere i gruppen. Ændringen har virkning for tjenestemænd, der pensioneres fra og med 1. juli 2013.

Samarbejde om exit-programmer

Regeringen og KL er enige om, at det er vigtigt, at der er et velfungerende samarbejde om personer, som indgår i exit-programmer. KL vil drøfte arbejdet med exit-programmer med en række kommuner og vil på den baggrund komme med forslag til håndteringen af den fremadrettede boliganvisning og fordeling af udgifter i tilfælde, hvor en deltager i et exit-program skal flyttes fra én kommune til en anden. Parterne er enige om årligt at drøfte, hvordan samarbejdet forløber, herunder i forhold til de uddannelses- og beskæftigelsesmæssige indsatser for denne gruppe af personer.

Etablering af et fælles færgesekretariat

Som led i udligningsaftalen forhøjes tilskuddet til kommuner med mindre øer med 15 mio. kr. med virkning fra 2014. Regeringen og KL er enige om, at en del af tilskuddet til kommuner med mindre øer anvendes til etablering af et fælles færgesekretariat. Udgifterne hertil forventes at udgøre ca. 2 mio. kr. årligt. KL koordinerer etableringen af færgesekretariatet i 2014. Det fælles færgesekretariat kan efter fire år evalueres blandt de deltagende kommuner.

Totaløkonomiske opgørelser

Med vækstplanen for sundheds- og velfærdsløsninger styrker regeringen fokus på ibrugtagning af nye, effektive og omkostningsbesparende løsninger på sundheds- og velfærdsområdet. Regeringen vil i samarbejde med KL udvikle metoder for vurdering af totaløkonomiske opgørelser ved ibrugtagning af nye hjælpemidler og løsninger.

Væksthuse

Der er indgået en særskilt national aftale om rammer og mål for væksthuses indsats i 2014. På dette grundlag indgår kommunerne i hver region i slutningen af 2013 en aftale med regionens væksthuse om indsatsen i 2014. Der er enighed om at fortsætte drøftelserne af den struktur, der skal sikre et sammenhængende erhvervsfremmesystem til gavn for øget vækst i virksomhederne.

Vindmøller

Som en del af en aftale om kommunernes planlægning for vindmøller på land etableres en lånepulje på samlet 50 mio. kr. i 2014-15 til erhvervelse af ejendomme med henblik på opførelse af vindmøller. Puljen holdes inden for den samlede aftalte anlægsramme.

Bredbånd og mobildækning

Regeringen og KL er enige om, at der etableres en lånepulje på samlet 50 mio. kr. i 2014-15 til udbredelse af bredbånd og mobildækning i udkantsområder.

Bilag:

1. Styrket økonomistyring i kommunerne.
2. Fuld kompetencedækning.
3. Principper for kommunal-statsligt samarbejde.
4. Digitalisering og digital velfærd.